

Egy kultúrált Kultúrközpont

A Kodály Központot igyekszem egy olyan aspektusból megközelíteni, amely talán szokatlan lesz a rengeteg - jogosan - elismerő és magasztaló vélemény mellett, ennek ellenére a címbe rejtett ironia nem az épületnek szól, hanem a körülményeknek, előzményeknek, folyamatoknak.

Úgy látom, hogy az EKF-fel alapvetően - bár kissé kisarkítva - kétféle véleményt lehetett olvasni. Az egyik kategória, minden rossz, mindenki gazember, a másik a hurráoptimizmus. Én valami mást szeretnék, méghozzá azt, hogy amit dicséret illet, azt dicsérjük, de csak azt. Ami nem jó azt kritizáljuk, de csak akkor, ha a kritika több mint a vélt, vagy valós hiba felhánytorgatása.

Gondolom, mindenki tudja, hogy az EKF előkészítési szakasza milyen méltatlan allűrökkel volt tele, ami miatt a pályázat elnyerését követően is sokáig bizonytalan volt, hogy a kimenetele szégyenfelt, vagy piros pont lesz a város és az ország nemzetközi címkéjén. Még 2009-ben is rémisztő híreket lehetett folyamatosan hallani, és mégis úgy látom, hogy azon ritka események egyike az országban, amikor az utolsó pillanatban, nagyjából a helyére kerültek a lényegesebb dolgok, és a végeredmény okán a résztvevők nagy részének meg jár a vállon veregetés, mind materiális mind szellemi téren az EKF sikerként könyvelhető el.

Az egyik külön piros pont a Kodály Központnak jár, amely merészen, mégis a kor építészeti felfogásával összhangban nem ragaszkodik a "ház" formájú épülethez. Látszik rajta, hogy a tervező csapat igyekezett emblemikus épületet létrehozni, ami nem is árt a városnak, hiszen nem igen épült az utóbbi évtizedekben olyan épület, amelynek erre esélye lett volna, noha akadt néhány olyan projekt, amelynek eredményére büszkék lehetünk. Nem gondolom, hogy a kultúrára szervezett intézmények koncentrációja hiba lenne, hiszen a "Múzeum utcánál" ez már jól működik. Viszont azt gondolom, hogy a terület koncepcionális előkészítése megért volna még egy kis erőfeszítést és főleg pénzt. Az igen bántó, hogy ott maradt a külvárosi bazársor hangulatú, benzinkúttal cifrázott tömb és a lepukkant Balokány, méltatlan kereteként a kultúrának. A félelmem az, hogy ez most már sokáig így is marad.

Volt szerencsém a központot bejárni, még építés alatt és közvetlen átadás előtt is, láthattam, szinte mindent az épületen belül és kívül is, halhattam Keller Ferenc beszámolóját, amely végig kísérte az épületet, a tervezési alapötlet megszületésétől a befejezésig. Néhány gondolat, hogy mitől kaphatott ez az épület méltán, ennyi elismerést. A gyalogosan közeledő számára, a "csigaház" elé komponált tér szerves részeként fut rá az épületre, és ha nem lenne a bejáraton "ajtó", nehéz lenne eldönteni, hogy igazán hol a kint és mettől bent. Ezt csak megerősíti az, hogy a tető elvesztve tetőszerűségét, a látogatók által bejárható térré vált. Ritka, hogy egy épület ennyire szervesen a környezetébe simul. A fogadóterem kibillentett falai, oszlopai, fődéme, a belső terekről az emberben kialakult elképzelést teljesen újra értelmezi. De igazán a hangverseny terem az, ami első látásra lenyűgöző. Belőlem pusztán a terem hangulata is kiváltott némi katarzist, és az már csak hab a tortán, hogy paramétereit tekintve világszínvonalú.

És mégis. Van néhány olyan része az épületnek, ami zavar és oka lehet annak, ha még sem válik emblémává. A központ igazi mivoltát csak a talajt elhagyva, madártávlatból fedi fel. A rendezvényre tartó emberek az épületet alig veszik észre, mert annak nagy része a Zsolnay Vilmos utca szintje alatt van, a tömeggel nehezen kapcsolható össze a látható felület, ami szinte leválik az épületről. A remekül megkomponált külső- és belsőtér folyamatosságában érzek egy kis döccenést, bár ezt talán a szűkös költségvetésnek tudható be. A zene szentélyébe való belépésre - különösen, ha annak hatása ilyen elementáris - fel kell készíteni a látogatót. Ez jól indul a központ előtti téren, de a fogadótérben megtörik. A külsőtér ígését a hangverseny terem beteljesíti, de a fogadótér nem biztosítja az átmenetet. A már említett módon megbolondított szerkezetek által kijelölt tér helyenként túl sematikus, néha már nyomasztóan szűkös. A megmozgatott szerkezeti elemek és a különleges felületi struktúrák sem bizonyultak elegendőnek a befelé haladók felkészítésére.

Összességében a kultúrának eme szolgádjára, mint lokálpatrióta büszke vagyok, mint építész megemelem süvegem a tervező csapat előtt az alkotásért, hiszen tudom, hogy az esztétika, a funkció és a költségvetési keret hármasságában milyen nehéz egyensúlyozni úgy, hogy egyik oldalon se döccenjen. Ha a város további hasonló léptékű - amennyiben lesz - építményeihez ez az épület nyújt ugródeszkát, akkor jó eséllyel felfelé visz az út.

2011. december 8.

Marosy László
építész

Kivonat:

Egy kultúrált Kultúrközpont

Gondolom, mindenki tudja, hogy az EKF előkészítési szakasza milyen méltatlan allűrökkel volt tele, ami miatt a pályázat elnyerését követően is sokáig bizonytalan volt, hogy a kimenetele szégyenfolt, vagy piros pont lesz a város és az ország nemzetközi címkéjén. Még 2009-ben is rémisztő híreket lehetett folyamatosan hallani, és mégis úgy látom, hogy azon ritka események egyike az országban, amikor az utolsó pillanatban, nagyjából a helyére kerültek a lényegesebb dolgok, és a végeredmény okán a résztvevők nagy részének meg jár a vállon veregetés, mind materiális mind szellemi téren az EKF sikerként könyvelhető el.

Az egyik külön piros pont a Kodály Központnak jár, amely merészen, mégis a kor építészeti felfogásával összhangban nem ragaszkodik a "ház" formájú épülethez. Látszik rajta, hogy a tervező csapat igyekezett emblemikus épületet létrehozni, ami nem is árt a városnak, hiszen nem igen épült az utóbbi évtizedekben olyan épület, amelynek erre esélye lett volna, noha akadt néhány olyan projekt, amelynek eredményére büszkék lehetünk. Nem gondolom, hogy a kultúrára szervezett intézmények koncentrációja hiba lenne, hiszen a "Múzeum utcánál" ez már jól működik. Viszont azt gondolom, hogy a terület koncepciójának előkészítése megért volna még egy kis erőfeszítést és főleg pénzt. Az igen bántó, hogy ott maradt a külvárosi bazársor hangulatú, benzinkúttal cifrázott tömb és a lepukkant Balokány, méltatlan keretként a kultúrának. A félelmem az, hogy ez most már sokáig így is marad.

Volt szerencsém a központot bejárni, még építés alatt és közvetlen átadás előtt is, láthattam, szinte mindent az épületen belül és kívül is, halhattam Keller Ferenc beszámolóját, amely végig kísérte az épületet, a tervezési alapötlet megszületésétől a befejezésig. Néhány gondolat, hogy mitől kaphatott ez az épület méltán, ennyi elismerést...

2011. december 8.

Marosy László
építész